

**NAČRT
PROGRAMOV
ZVEZE
SLOVENCEV
STR. 4**

**NA MESARIJI
PRI
GAŠPAROVIJ
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 31. januarja 2008 ☼ Leto XVIII, št. 5

PREMIERA MLADEGA PORABSKEGA GLEDALIŠČA

»Kaj je gledališče? Gledališče mladega človeka bogati, mu širi obzorje, krepi njegovo fantazijo, mu daje samozavest, utrjuje v njem narodno zavest, dviga ugled maternega jezika. Gledališče je svet, kjer živiš, se bogatiš, jočeš in se smeješ. Toda, kot je povedal Shakespeare: Cel svet je gledališče ...

Tudi naši mladi gledališčniki živijo (že pet let) v tem svetu, s ponosom in z veseljem se ozirajo nazaj in z optimizmom gledajo naprej.

Mladi porabski igralci se že pet let, skoraj vsako leto, pripravijo novo igro, s katero se predstavijo v različnih krajih, od Porabja do Slovenije, Italije in Avstrije.«

S tejnimi rečami je pozdravila referentka Slovenske zveze gledalce na premieri Mladoga porabskega gledališča 25. januarja v Slovenskom domu v Monoštri. Pa če so bili igralci, tisti, steri so špilali, mladi pa mlajši, je tau ranč tak velalo za gledalce, največ je bilau med njimi mlajšov varaške šaule Széchenyi pa gimnazije Vörösmarty. Lepau je pa bilau videti, ka so z mlajši vred ništrni mladi stariške tö prišli. Na predstavo sta prišla gospaud generalni konzul mag. Drago Šiftar pa njegva žena tö.

Mlado porabsko gledališče je svojo nauvo igro pripravilo z naslovom Rdeča kapica preveč. Igro je napiso pa jo

notnavčo Milivoj Miki Roš iz Murske Sobotne. Skupino je vküpdružala pa z njimi probala tö leranca Irena Fasching. Že iz naslova – Rdeča kapica preveč – se je vidlo, ka tau nede tista klasična Rdeča kapica (Piroska és a farkas)

od bratov Grimm, stero vsi poznamo. V originalni pripovedi vuk pogej babico, potem Rdečo kapico. Pride djagar, vuka dolastri, ma razpara trbü, s steroga živa vöprideta stara mati pa Rdeča kapica. V igri Rdeča kapica preveč

se je svejt na glavau postavlo. Iстина ka v originalnoj pravlici vuk tö goraplača, vej ma pa v trbü kamenje nakladejo pa ga potopijo. V igri Milivoja M. Roša eške bola vözdelajo z njim. Tak, ka se ma zmejša pa ga pripelajo v špitale, gde

ga začne zdraviti doktor Laci. Njemi pripovejda, ka se je z njim zgodilo. Nekak je prej prejknapiso originalno pripovejst, pa namesto ene Rdeče kapice so v tej igri tri (štiri) dekllice z rdečov aubov. On pa kak pošteni vuk iz pravlice, je mora vse pogesti. Dapa tau je za njega velka kaštiga, vej pa ranč v tom časi je začno z dietov, ka bi rad par kil dolapüsto.

V predstavi z elementi absurdnoga gledališča špilajo: Kristóf Kiss, Laci Pinter, Benjamin Nemeš, Kinga Kovač, Julia Pinter, Fatima Hanna, Monika Nemet.

Pred predstavo Mladoga porabskega gledališča sta špilala učenca Glasbene šole Monošter, Benjamin Sukič (harmonika) in Patrik Bajzek (klarinet). Obadva sta doma z Gorenjoga Senika. Zapopejvo je pa pevski zborček gorenjseniške šaule tö, steroga vodi Ibolya Neubauer. Popejvali so slovenske pa porabske ljudske pesmi, na harmoniki ji je sprvajo Benjamin Sukič.

Slovenska zveza že par lejt dela na tejm, ka bi v delo kulturni skupin – najbolje pa v tiste skupine, pri steraj se nüca materna rejč – vključila mlade pa mlajše. Sad toga je Mlado porabsko gledališče pa mlašeča gledališka skupina na Gorenjom Seniki, stero premiera bau na začetki februara.

Marijana Sukič

Knjiga z veliko ljubezni

ERNEST RUŽIČ: VTISNJENKE

»Vtisnjenke« so nova knjiga pesmi Ernesta Ružiča. Ne da se obečati, ka de vsakši, steri samo tak na hitro preleti to novo knjigo pesmi, môu z njov tudi pravo veseldje. Najprvle ali pa samo zato, ka pesmi se sploy ne šika šteti tak na naglo, poprečki. Od pesmi trbej premisslavati, eške bole pa je začütiti. Ernest je knjigo po slaski napiso, tak bole moderno. Nisternomi de to pomenilo žmečo, de pa, vüepam si prajti, ka de vnougi naskori vido, ka tou nej tista vsakdanješnja žmeča, ka jo mi z gučanjom mamó. Zato ka v njegvi pesmaj je dosta prave lübeznosti, dosta skrivnosti, eške délibáb s Hortobágya je nisternokrat nut. Na pesmi Ernesta Ružiča leko poglednemo kak na nekše fajte délibáb, privid iz človeške düše. Knjiga je vödana v Avstriji, v Potrni (Laafeld), čista blüzi avstrijskoj Radgonji (Bad Radkersburg), pri slovenskom družštvu »VII. člen«, stero delüje tudi v »Pavlovoj izi« (Pavlova hiša-Pavelhaus) ja, tam, gde je devetnajst let (1910 - 1929) žívela družina Avgusta Pavla. Zbirka je dvojezična, slovenska pa nemška.

Pesniški jezik je že po svoji naravi odmaknjen od vsakdanjega izraza, saj nam sporoča o najskrivnejših rečeh, o najtežjih doživetjih, o najiskrenejših čustvih, o najhujših bolečinah, o najslajših mislih - in o vsem mogočem, kar navdihuje, dviga in bremeni človeštvo.

Zato je takoj treba reči, da v sodobni slovenski književnosti ne najdemo veliko tega, kar je sicer lastno pesniškemu (in romanesknemu) izrazu Ernesta Ružiča. Že na prvi pogled opazimo, da njegov pesniški jaz biva v širnem panonskem svetu, ki ga

prepoznamo v krajih od Prekmurja do madžarskih širjav in mest. Naslednja, seveda subtilnejša značilnost je njegov odnos do besede, izražanja vsebine in vzpostavljanja pomenov. Ružičeve Vtisnjenke kažejo posebno izvirnost v jeziku, v upovedovanju, kajti besede v verzih so mu več kot znak neke nad-vsebine ali zvok nekega nad-sporočila. Zanj je jezik, beseda, metafora nekaj, kar sodi k njegovi pravici in svobodi izražanja. Zato si besedo, ki jo išče, ali pomen, ki ga potrebuje, pa ga nima, sam tudi izmisli, priredi, iznajde, bodisi tako, da že obstajajočemu izrazu kaj doda, zamakne, premakne, bodisi da ustvari na pol novo

ali popolnoma svojo besedo in jo uporabi, pretvori v metaforo. Zanimivo je tudi sobivanje nekaterih madžarskih besed v slovenskem besedilu. Ena teh je recimo večkrat uporabljena beseda délibáb. V slovenščini ni

nič drugega kot privid (fatamorgana), toda délibáb označuje predvsem fatamorgano, privid, znan iz madžarske puste, iz Hortobágya. V Ružičevih pesmih učinkuje kot neka nedoumljiva skrivnost, kot metafora za nespoznavno, zastrto še posebej za tiste, ki madžarskega pomena te besede ne poznajo. (Zato je délibáb moral ostati ohranjen tudi v nemškem prevodu.) Jezikovna sredstva, ki jih Ružič spretno in suvereno razvija, so inovativna, samosvoja, toda pomensko dovolj razvidna in razumljiva. Vsekakor nedvomno kažejo pesnikovo sposobnost, občutek in moč, pri bralcu pa zbuja zanimanje ter obujajo

neko novo prvinskost pri iskanju skritih, iracionalnih nad-pomenov. Naj za zgled Ružičevih semantičnih inovacij in neologizmov, napolnjenih z novo metaforično vrednostjo navedem kar celo pesem Prvi kozarec (str. 32), ki jo zapiše takole: »V razsute prekmurske ravnice/ vtkana zelena pesem;/ odtis obrobja puste/ blizu Zalavára/ in odmaknjen Hortobágy v vijoličnem./ Dotik, kot hip modrine nad lokom/ razpršenih prostranstev./ odstir za spominčičasto prisanjanim očem,/ v čas najin uokvirjen délibáb./ V skrivnostni čas peljejo vlaki,/ v katerih ima sedeža za popotovanje/ čez most z devetimi oboki,/ kjer s pesniškimi krosni čaka Sándor Petőfi.« ...

Pesem, ki je tukaj citirana, najbrž ni tista, ki po pesnikovem (in mojem) mnenju nosi jedro sporočila celotne zbirke, je pa ena najznačilnejših, gotovo najizrazitejših po semantiki, metaforiki in topografiji. Zgrinja namreč skupaj vse tisto, kar je sicer razsejano tu in tam po vsej zbirki. Sam bi izbral za nosilno pesem Drugi kozarec, če že ne za nosilno, pa za eno najmočnejših liričnih dosežkov v zbirki.

Vsekakor je pri Ernestu Ružiču treba izpostaviti motivno pestrost, sposobnost jezikovnega eksperimentiranja, občuteno kontrastiranje emotivnih znakov, nabitost s poetsko vsebino, tudi bogastvo mistično zastrtih pomenov. Vse to pa so nedvomne lastnosti dobre moderne poezije.

Slomak pri predsedniku Türku

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk je v ponedeljek, 28. januarja 2008, ob 11. uri v predsedniški palači v Ljubljani sprejel delegacijo Slovenske manjšinske koordinacije Slomak, ki jo je vodil predsednik Rudi Pavšič, v njej pa so bili predsedniki krovnih organizacij s Hrvaške, Madžarske, iz Avstrije in Italije.

Obisk pri predsedniku Türku je nudil priložnost za celovito oceno manjšinskega položaja v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji. Novi čas predstavlja za slovenske manjšine velik izziv, ki mora zaobjeti kulturni, jezikovni, gospodarski in družbeni razvoj širšega obmejnega prostora. Zato morajo pospešiti vlogo manjšin kot povezovalcev med kulturami in jeziki ter v duhu nove Evrope poiskati vse poti, ki vodijo k sožitju in sodelovanju med narodi.

Ob predsedovanju Slovenije EU so tudi manjšine prišle v nov položaj. Odprle so se mnoge možnosti, ki jih prej ni bilo in ki jih lahko izkoristijo. Položaj Slovencev v zamejstvu je različen v štirih sosednjih državah. Ponekod gre za pozitivno raven zaščite na institucionalni ravni in njeno uresničevanje, druge pa so težave že, ko gre za formalno zaščito in priznanje ali udejanjanje podpisanih bilateralnih pogodb.

Predsedovanje Evropski uniji bo nudilo Sloveniji priložnost, da se dobri bilateralni odnosi z državami sosedami še izboljšajo in postavijo trdnější temelji pri reševanju vprašanj slovenskih narodnostnih skupnosti, ki živijo v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem. Pomembno je, da se nekatera vprašanja rešijo v duhu nove Evrope, ob spoštovanju človekovih pravic in v prepričanju, da bo leto medkulturnega dialoga predvsem leto boljšega in temeljitejšega obravnavanja vprašanj manjšin v Evropi, je pisalo v tiskovnem sporočilu Slomaka. (Več o srečanju v naši naslednji številki.)

Ružičeva dvojezična, slovensko-nemška zbirka Vtisnjenke - Ein-prägungen je izbor njegove pesniške bere. Ne zdi se pomembno, od kod vse so pesmi zbrane, a niti avtor ob sicer dokaj podrobnih referencah o svojem delu in dosežkih tega ne navaja. Heterogenost, če je smiselna, urejena in zgovorna, je v poeziji prej odlika kot šibkost. Vsak od štirih ciklov (Kačaste vbesede, Kačaste zabesede, Hadikova kri, Iz Érda v Eger) je celota zase, hkrati pa so jasne tudi notranje povezave med cikli, kar spet govori o sicer razstavljeni, a notranje enotni konsistenci lirskega sporočila.

Nekaj stvarnih podatkov za povrh: Zbirka je izšla kot založniški projekt Kulturnega društva VII. člen, in sicer kot peti zvezek v nizu »Literarna zbirka Pavlove hiše«. Spremnó besedo k zbirki je napisal Milan Vincetič, ki ne skriva naklonjenosti Ružičevi poeziji, v njej pa vidi med drugim »pravzaprav to,

česar so bili vajeni panonski staroselci: izsesati iz jutranje trave zadnjo kapljo vode«. Druga polovica knjige - prevod Ružičevih pesmi (in spremljajočih tekstov v knjigi) v slovenščino je delo Daniele Kocmur.

Še o založniku: Kulturno društvo VII. člen ima sedež v Gradcu (Graz), združuje (ne le) Slovence na avstrijskem Štajerskem ter s svojim delovanjem dosega izjemne uspehe za slovensko manjšino na Štajerskem, pa tudi pri povezavah s Slovenijo in širše. Pavlova hiša je kulturna in raziskovalna ustanova, ki deluje v kraju Potrna/Laafeld v predmestju avstrijske Radgone (Bad Radkersburg), v hiši, kjer je v letih 1910-1929 živila družina nam dobro znanega Avgusta Pavla; ustanova je usmerjena k medkulturnim stikom Avstrije in Slovenije, a sega tudi drugam, predvsem pa si je utrdilo sloves kot kulturno središče za Slovence na avstrijskem Štajerskem.

Peter Kuhar

Predsedstvo Slovenske zveze je melo prvi djilejš (1)

PROGRAMI SLOVENSKE ZVEZE

16. januara smo pozvali vküper oprvin predsedstvo Slovenske zveze. Zvöjn dva člena so leko prišli vsi z nadzorno komisijov (ellenörzö

pride lüstvo zavolé pa z dobre vaule. Ka se ške potejm vcuj dá, na tistom mo, naj vcuj leko damo k nisternomi tomi programi, ka je že v plani. Več

Predsednik in sekretarka Zveze, Jože Hirnök in Klara Fodor

bizottság) vred. Pred djilejšom je vsakši že doma leko prejkprešto pa si premišlavo, ali je vredi ali ma kaj vcuj dati k plani letojnji programov, ka sva z Gyöngyíkov Bajzek vküper postavile. Človek pri tašnom deli dosta vse mora pred očami držati. Najbola tau, ka menjakrat pa vekše programe moramo pripravlati, naj lidam ne bau preveč, naj furt

nauvi dnevov, če fejs nej mujs, ne nüjcajmo pri Zvezi! Zatok brodim tak, ka drüge organizacije tü majo svoje programe, stere ranč tak čakajo lüstvo kak mi.

Letos 18. novembra de deset lejt, ka smo oprli vrata Slovenskoga dauma v Varaši. Pa tau Slovenska zveza. Tau, ka s pomočtjauv Slovenije leko mammo svoj Slovenski daum v

Porabji že deset lejt, mo svetili s tejm tü, ka Zveza svoje letošnje programe zvekšoma na Slovenski daum naveže, naj skaus leta vse več lidi ma zakoj pridti v daum Porabski Slovincov. Na leto bar gnauk pa v vsakšo ves tü moramo pridti s programom do lidaj. Programe samo za mlajše valaun tü škemo meti, na velki prireditvaj pa za nji ranč tak trbej meti program kak za mlade, srejdno mlade pa starejše. Od cerkveni programaj se tü ne smejmo spozabiti. Brodimo si tak, ka naj baujo nauvi programi tü pa naj se bola zdigne nivo prireditev, kak ka bi eške več dnevov ponücali.

Tau bi tü trno dobro bilau že gnauk zadobiti, ka vsi, steri pripravlammo kašne programe, bi meli plane od začetka leta, ka bi tak leko poštüvali plane eden drügoga. Za lüstvo je tü lagvo, gda sta nagnauk dva tašniva programa, ka bi na obadva radi šli. Več kednauv se nin nika ne godi, gda djé, té pa vse na enom küpi. Tau je spoj nej dobro! Pa nej istina, ka bi tau v Porabji nej mogli

tak vküper naštimati, kak s predsednicama Slovincov v Somboteli pa Budimpešti Ireno Pavlič pa Marijo Mukič. Rešitev vidim v tejm, dajmo plane programov vse organizacije (samouprave, društva) v novine Porabje, stere si leko ta dejemo pa poštöjvamo, če

www.porabje.hu.

Tau tü moram prajti, ka Slovenska zveza gora drži pravico, če je potrebno kaj spreminiti, té tau napravi.

O djilejši mo drügi keden tadale pisala. Najprvin, kaše plane ma uredništvo Porabje, predsednik Slovenske zveze

En tau predsedstva

trbej vküper naštimamo. Tau tü vej, ka siliti na tau nišče nikoga nejma pravice. Ranč neškem. Samo prosim.

Predsedstvo se je strinjalo s planom, zatau ga že leko damo v javnost, v novine Porabje pa na spletno stran

pa Razvojna agencija Slovenske krajine. Tau tü želim napisati, ka na Zvezi zvöjn programov ka vse drügo vekšo smo si vözbrodili vküper s predsedstvom.

Klara Fodor
sekretarka

Pismo iz Sobote

NEVOŠKENOST

Lüblene moje, dragi moji, znouva vas pistim lepou pozdraviti. Nejsam najboukše vole. Tou pa zatoga volo, ka sam gor prišo, ka mam smrtni grej. Ja, smrtni grej me razkaple po dugom pa po šurkom. Grato sam trno nevoškéni človek. Ja, najbolje za istino vam gučim! Edni pravijo, ka smo gé Slovenci takše nevoškéne nature. Depa tou bi naj valalo za tiste druge Slovence, nej pa za nas iz te krajine zmejs med Müro pa Rabo. Mi smo prej vcejlak ovakši. Depa ge sam dun grato nevoškéni človek. Nevoškéni sam za vsikši drek. Na, nej glij za vsikši drek, tou se samo tak pravi. Zato pojmo lepou pomalek v tou mojo nevoškénost.

Kak sam pravo, nevoškéni

sam za vsikši ..., na njajmo zdaj tou. Nevoškéni sam možakarom pa ženskam iz Porabja, ka leko tadale kadijo v krčmaj. Nam je tou že dugo dozapovedno. Nevoškéni sam vsikšomi, ka več prislüži kak ge, dela pa dosta menje kak ge. Tadale sam nevoškéni vsikšomi, ka ga lidge bole radi majo pa ga bole poštüjejo kak mene. Nevoškéni sam zatoga volo tö, ka edni boukše küjajo od mene. Pa sam nevoškéni zatoga volo tö, ka edni tak lepou spejvlejo, ge pa tou ne vej. Pa sam nevoškéni tistoga ipa tö, gda stoj leko dosta spidje, pa se njemi nika ne pozna.

Geste pa edna najvejša nevoškénost. Dragi moji, lüblene moje, vsikši vej, ka ge mam

mojo taščo Regino, trno čedno žensko. Pa vsikši go je že spozno, kakša je gé pa kak živé, pa kak si brodi od žitka pa od mene v tom žitki. Gvüšno ste mi nej nevoškéni zavolo te moje tašče Regine, trno čedne ženske? Bole se stoj najde, ka pravi, tak ti pa trbej, ka si pa nej biu vrli, tou zdaj maš! Leko, ka je tou istina, ka sam kaj lagvoga naredo, kaj lagvoga brodo, pa je moja tašča Regina, trno čedna ženska, nikšne fele štraf za mene. Leko, ka je tou istina, leko, ka je nej istina. Istina pa je tou, ka ona tö vej biti nevoškéna. Najbole jo mantrajo grede. Pa tou, zakoj tistoj, ka spoj nika ne vej, lepši paradajs zraste. Pa kak tou, ka tistoj, stera trno lagvoga moža ma doma,

tak kusti lük grata. Pa eške na koj je nevoškéna. Na tou tö, ka dosta njeni pajdašic pa poznank ma dosta boukšoga, bole vrloga, bole spoštüvanja vrejdnoga pa samo bole pa najbolje vrejdnoga moža od čejri. Ja, tak sam ge tö nevoškéni vsikšomi, steri nema takše tašče, kak je moja tača Regina, trno čedna ženska. Ja, tak tou ide edno z ovim. Zvün toga, ka se sekejram zavolo smrtnoga greja, je eške nika drugo. Nevoškénost trno zmantra človeka. Rejsan! Vi spoj vejte, kelko energije človek kouli zgibi, gda je vsikši

den nevoškéni? Ka bi leko tri dneve vküper delo! Pa zavolo nevoškénosti spoj spati ne morem. Ka me nevoškénost ne pisti spati. Ka samo brodim, ka ništerni spou, ge sam pa nej. Pa vam zdaj pri kraji eške edno velko istino vöovadim: *Nevoškéni sam vsikšomi, ka je nej pa ne more biti nevoškéni!*

Tak, lüblene moje, dragi moji, zdaj ste leko zvedli, v kakše nevoule sam spadno. Vörvlem, ka mi je niške nej nevoškéni.

Miki

www.porabje.hu

OD SLOVENIJE...

Janša evropskim poslan- cem predstavil prioritete predsedovanja EU

Predsedujoči Evropskemu svetu, slovenski premier Janez Janša, je evropskim poslancem na plenarnem zasedanju v Strasbourgu predstavil polletni program slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Ob tem je obljubil, da se bo Slovenija kot predsedujoča odgovorno lotila prednostnih nalog. Slovensko predsedstvo si je kot prednostne naloge zadalo spremljanje procesa ratifikacije Lizbonske pogodbe, Zahodni Balkan, lizbonsko strategijo za večjo konkurenčnost EU, energetsko-podnebni sveženj in medkulturni dialog.

Predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering in predsednik Evropske komisije sta izrazila pričakovanje, da bo Slovenija uspešno vodila Unijo in državi izrazila podporo. Podporo slovenskemu predsedstvu in prednostnim nalogam, ki si jih je zastavilo, so v parlamentarni razpravi izrazili tudi evropski poslanci. Večinoma so poudarili, da gre za zgodovinski dan, saj je Slovenija predstavila prioritete kot prva novinka, kot prva članica izza nekdanje železne zavesne in tudi kot prva slovanska država, ki vodi Svet EU.

Italijanski predsednik obiskal Slovenijo

Slovenski predsednik Danilo Türk je kot svojega prvega tujega gosta po prevzemu funkcije sprejel italijanskega predsednika Giorgia Napolitana. Zavzela sta se za nove vsebine sodelovanja, ne zgolj reševanje starih problemov. Predsednika sta sicer govorila predvsem o dvostranskih temah in sodelovanju v okviru EU. Napolitano je dejal, da je počaščen, ker je prvi tuji predsednik na obisku pri Türku po prevzemu funkcije in hkrati tudi prvi tuji predsednik v Sloveniji, odkar je prevzela predsedovanje EU. Ob tem je izrazil polno podporo Italije slovenskemu predsedovanju EU, še posebej pa je podprl slovenska prizadevanja za čimprejšnjo ratifikacijo Lizbonske pogodbe v celotni povezavi. Napolitano se je sicer sestal tudi s premierom Janezom Janšo in predsednikom DZ Francetom Cukjatičem.

Načrt programov Zveze Slovencev na Madžarskem za leto 2008

25. januar

Premiera gledališke predstave avtorja in režiserja Mikija Roša Rdeča kapica preveč v izvedbi Mladega gledališča gimnazije Monošter v Slovenskem domu v Monoštru.

2. februar

Slovenski ples v restavraciji Lipa v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru. Igral bo ansambel Plamen iz Prekmurja.

9. februar

Slovenski kulturni praznik v kulturnem domu v Slovenski vesi. Koncert MePZ Lipa iz Šempasa in predstava z naslovom Novi avto v izvedbi gledališke skupine DOŠ ZSM Gornji Senik.

10. februar

Slovenski kulturni praznik v Slovenskem domu v Monoštru. Slavnostni govor generalnega konzula mag. Draga Šiftarja, koncert MePZ Lipa iz Šempasa, pevskega zborčka ZSM OŠ Števanovci, kratka igra z naslovom Voglednik/Na gledanje v domačem dialektu v izvedbi KUD Štefana Kūharja Bratonci iz Prekmurja. Otvoritev razstave z naslovom Ikoni umetnika Goceta Kalajdziskija.

2. marec

Premiera predstave avtorice in režiserke Irene Kalamar Novi avto v izvedbi gledališke skupine ZSM DOŠ Gornji Senik v domačem kulturnem domu.

18. marec

Lutkovno gledališče s sodelovanjem Lutkovne skupine Kurja lojtra iz Svete Trojice in Lutkovno gledališče Ljubljana v kulturnem domu v Števanovcih in na Gornjem Seniku.

24. marec

Premiera Gledališke skupine Veseli pajdaši ZSM Števanovci v kulturnem domu v Števanovcih.

11. april

Enodnevna *ekskurzija v Prekmurje* sodelujočih učencev in učiteljc na raznih tekmovanjih v slovenščini v šolskem letu 2007/2008.

20. april

Revija porabskih otroških amaterskih skupin Zveze Slovencev v kulturnem domu v Sakalovcih.

24. maj

Piknik porabskih odraslih amaterskih skupin ZSM v Kulturnem in informacijskem centru na Verici.

5. in 7. september

Gostovanje Dramske skupine in MePZ *Društva Slovencev Triglav iz Subotice* v Vojvodini v Porabju. Kulturni program s sodelovanjem števanovskih skupin v kulturnem domu v Števanovcih.

13. september

Porabski dan in 10. obletnica delovanja Slovenskega kulturnega in informativnega centra v Monoštru.

18. oktober

Srečanje ljudskih pevcev in godcev s predstavitvijo domačih pesmi v Slovenskem domu v Monoštru.

22. november

70. *jubilejni* praznik delovanja MePZ Avgust Pavel ZSM Gornji Senik na Gornjem Seniku.

19. december

Otvoritev *razstave* v spomin na 3. obletnico smrti Jožeta Vilda v Slovenskem domu v Monoštru.

21. december

Božični koncert po slovenski maši v katoliški cerkvi v Monoštru.

2. Seje predsedstva ZSM

16. januar, 16. april, 15. maj ali 18. junij, 3. september, 12. november, 11. december

3. **Načrt programov v sodelovanju z drugimi organizacijami**

26. januar

V sodelovanju s prekmurskimi Slovenci predstavitev porabskega običaja Borovo gostüvanje na Mednarodni pustni prireditvi (Leader projekt) organizacije Örtorony Leader Kistérség v krajih Halastó, Sáfimizdó in Csákánydoroszló.

Porabsko kulturo predstavi s porabskimi in prekmurskimi pleši FS ZSM Sakalovci v gala programu v Szarvaskendu.

3. februar

Pustni karneval in ples Društva porabskih slovenskih upokojencev v izvornih maskah v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru.

maj

- Pesem ne pozna meja, v Italiji, s sodelovanjem MePZ Avgust Pavel Gornji Senik.

- V soorganizaciji Zavoda RS za šolstvo srečanje z izbranimi slovenskimi literarnimi ustvarjalci v okviru Bralne značke: nastopi, pogovori s pisatelji na posameznih šolah

- Romanje Društva porabskih slovenskih upokojencev v Slovenijo. Prijateljsko srečanje z Društvom upokojencev Lenart v Lenartu.

20. in 21. junij

32. srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel v Izoli.

21. junij

Srečanje s sombotelskimi Slovenci v Škanzenu. Predstava porabske kulture in običajev v Slovenski hiši. Oglede zanimivosti mesta Szombathely.

22. junij

39. tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični s sodelovanjem MePZ Avgust Pavel ZSM Gornji Senik in MeKZ ZSM Monošter.

od 10. do 17. julija

Jezikovne počitnice na OŠ Cirila Kosmača v Piranu za učence 5. do 8. razreda DOŠ in gimnazije v soorganizaciji Zavoda RS za šolstvo.

avgust

7. *mednarodna likovna kolonija* v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru v soorganizaciji Galerije Lendava.

od 24. do 30. avgusta

38. mednarodna likovna kolonija mladih v Italiji z udeležbo porabskih osnovnošolcev.

1. september

Piknik Društva porabskih slovenskih upokojencev na Dolnjem Seniku.

20. september

Mednarodni kolesarski turnir v Porabju.

4. oktober

Izlet z mosonmagyaróvárskimi Slovenci v Slovenijo v soorganizaciji Slovenske samouprave Mosonmagyaróvár.

23. november

Občni zbor Društva porabskih slovenskih upokojencev

Glasba nas združuje

Na predvečer dneva madžarske kulture je v Palači umetnosti v Budimpešti zbrano publiko in Orkester Slovenske filharmonije pozdravil veleposlanik R Slovenije v Budimpešti gospod Ladislav Lipič. Orkester Slovenske filharmonije gradi na temeljih večstoletnega izročila, katerega korenine segajo v začetek 18. stoletja, ko je bila v Ljubljani ustanovljena Accademia Philharmonicorum. Sedanji orkester je bil ustanovljen 1947. leta. V preteklih šestih desetletjih je uspešno opravljal svoje poslanstvo, deloval je kot priznana nacionalna glasbena institucija. Orkester je posnel več kot 40 zgoščenk.

Orkester si pod vodstvom šefa dirigenta Georga Pehlivaniana

prizadeva, da bi ob tem, da ima eno najdaljših filhar-

Dirigent Slovenskih filharmonikov Georg Pehlivanian

moničnih tradicij, postal tudi eden najboljših orkestrrov na svetu. To je dokazal tudi v Budimpešti, kjer se je številčna in navdušena publika z

burnim aplavzom zahvalila za izjemno glasbeno doživetje tako dirigentu kot tudi filharmonikom.

Koncertni program je služil tudi predstavitvi slovenske nacionalne kulture. Pod taktirko šefa dirigenta Georga Pehlivaniana so v prvem delu koncerta izvedli Gazele, sedem orkestrskih pesnitev Škerjanca ter Koncert za trobento in orkester Petriča. Gazele so nastale leta 1950 ob 150-letnici rojstva velikega pesnika Franceta Prešerna, čeprav so orkestrske pesnitve le rahlo povezane s pesnitvami Prešerna. Solist Koncerta za trobento in orkester je bil prvi trobentač orkestra Tibor Kerekes, umetnik madžarskega rodu iz Subotice v Vojvodini. Poslušalci so njegov izvr-

ten nastop sprejeli s posebno toplino in navdušenjem.

V drugem delu koncerta je Slovenska filharmonija predstavila Mahlerjevo Simfonijo št. 5. Izjemna predstava je očarala poslušalce. Bilo je posebno glasbeno doživetje! Hvala orkestru.

Hvala vsem, ki so v „srcu Evrope“ v okviru mednarodne zamenjave orkestrrov poskrbeli in organizirali ta večer. Hvala tudi sponzorjem (Gorenje, Emonika, Peugeot) ter Veleposlaništvu R Slovenije, ki si prizadeva, da bi slovensko kulturo čim bolj spoznali na Madžarskem. Temu je složil tudi budimpeštanski koncert Slovenskih filharmonikov, kajti glasba združuje narode v Evropi in tudi po svetu.

Dr. Erzsébet Fejes

Z očali nemamo sreče

Stari pregovor pravi, vse maš, če zdravje maš. Tau človek tačas ne da valati, dokeč leta ne odidejo. Te se začne: tü boli, tam boli, tau je nej več tak, tisto je nej več tak.

Najprva smo vpamet vzeli, ka ne vidimo več tak kak do tistoga mau. Prva očala si je mauž dau narediti. Lejpe pejneze so koštale. Hčerka ma je kupila en lejpi etüi iz ledra. Zdaj je pa samo nücati trbej! Tak je bilau tö. Mauž v garaži nika dela, pa gda zgotauvi, očala nazaj dene v etüi (tok). Mati ga zo-vejo, on pa v sili očala gorde-ne na avto pa je tam pozabi. Drugi den de delat pa v službi išče očala, dapa ne najde je. Domau pride pa je vsi iščemo, gde pri vrugi naj bi bile. Te ma gnauk samo na pamet pride, kama ji je djau. Iščemo je na dvauri, po pauti, očal nega. Vsakšoga spitavamo, steri mimo našoga rama ojdi, če je nej vido ali najšo očala. Vse-povsedi pripovedujem, kak je mauž zopodo z aukulami, eške na občini (tanács) tö. Te mi tam pravijo, ka je ena dekla iz vesi, Andreja Zrim,

prinesla k njim očala, stera je najšla, gda se je s pisaum špancerala. Kažejo mi je pa me pitajo, če so tau očala od moža. So, so, pravim, samo sta se etüi pa očala tö poško-dovala. Gvüšno je kakšen avto ali motor prejk nji pelo.

Prišla sam ge na red. Gda sam najprva dobila očala, sam ji dostafart doma pozabila ali pa v šauli. Sir sam v nevoli bila. Te smo se pa tak zgučali, penezge sé ali ta, eške edne dam napraviti. Tak je bilau tö. Te nauve so bile menše, zatok sam ji pa rada nosila, če sam se kama odpelala.

Litijčani so eno leto pozvali na slovenski kulturni svetek Slovensko zvezo pa ljudske pevce z Gorenjoga Senika. Ge sam dobila čast, naj zastopam Zvezo pa naj mam na svetki slavnostni govor (ünnepi beszéd). Na srečo sam se dobro pripravila, govor sam večkrat preštejla, skorok na pamet sam ga znala. Na proslavi si pripravim papére pa očala, dem gor na oder, gor dejem očala, začnem z govorom pa nagnauk samo vpamet vze-

mem, ka ne vidim dobro, ka je napisano. Nejsam si mogla zbroditi, ka je naaupek. Guč sam tadala mejla, vej sam ga pa skurok na pamet znala. Gda pa pridem dola pa si sedem nazaj na svoj stolec, te pa vidim, ka nakla leži glažojna iz očal. Skorok mi je lagvo gratalo. Gor na odri sam mejla očala z eno glažojnov. Komaj sam čakala, naj pridem do naši pa sam je brž pitala, če so vidli, kaj smešnoga na meni. Vera Gašparova mi je pravla, ka nej. Te sam ji povedala pa pokazala, ka se mi je zgodilo. Eške gnesden se vendar smeje, če ji tau pride na pamet.

Pa s tem eške nejga konca. V zimi sam mejla v Slovenskom daumi jezikovni tečaj (nyelvtanfolyam) za začetnike. Pripravljala sam se na vöro pa mi gnauk samo pá vöspadne glažojna. Te mi je predsednik Zveze skočo na pomauč pa mi je sposauo svoje aukule.

Od tistoga mau vsigdar nosim s sebov dve aukuli, nej ka bi se mi pá kakša nevolja zgodila.

Erika Glanz

Ne vejm, kak se je leko zgodilo!

Erika Glanz je med tistimi pisci Slovenskoga kalendara, stera skurok vsakšo leto najprva notraprinesse ali pošlje svojo pisanje, svoj prispevek za Slovenski kalendar. Tak je bilau tau lani geseni tö, gda je prinesla članek za kalendar 2008. Ge sam ga popravila, dala v lekturo (kak vse druge) Valeriji Perger, ziskali smo njeni kejpa kak za vsikšoga drugoga avtorja pa sam bila gvüšna, ka smo delo dobro opravili. Eške te, gda je kalendar vöprišo s tiskarne, smo tö nej vpamet vzeli, ka zgodbe o očalaj nega v njem. Tau hibo sam samo te vpamet vzela, gda sam tazračunala honorar (tiszetlejdj) za vse pisce letošnjoga kalendara. Te sam vpamet vzela, ka Erika Glanz nega med avtorji.

Kak se je tau leko zgodilo, eške zdaj ne vejm. Vejm samo, ka je gvüšno moj grej, ka je zgodba, stera je bila mišlena za poglavje (fejezet) Inda pa gnes, vöostala. Zatok se pa Eriki opravičujem, jo prosim za odpüščanja. Za svojo obrambo pa samo telko: samo tisti ne dela hibe, steri nika ne dela.

Ka bi malo popravila krivico, stera se je zgodila Eriki Glanz, objavlamo zgodbo „Z očali nemamo sreče.“

Marijana Sukič

... DO MADŽARSKE

Predsednik države je referendum razpisal za 9. marec

Predsednik države László Sólyom je razpisal referendum za možen najbližji datum, 9. marec. Na njegovo odločitev sta vplivali dve stvari, prvič, preprečitev predolge kampanje ter državni in cerkveni praznik, 15. marec in velika noč. Referendum, do katerega je prišlo na pobudo opozicijskega Fidesza in njegovega zaveznika Stranke krščanskih demokratov, bo odločal o treh vprašanjih; prvo se bo nanašalo na ukinitve takse za obisk pri zdravniku, drugo na dnevno bolnišnično takso, tretje na ukinitve šolnine na visokošolskih ustanovah. Referendum bo uspešen, če se 25 odstotkov volilnih upravičencev o določenem vprašanju enako odloči. Referendum bo stal 4,5 milijarde forintov.

Narodni park Órség ponovno samostojen

Vlada je 23. januarja sprejela sklep, ki omogoča, da bo Nacionalni park Órség spet delal pod vodstvom samostojne uprave. Park je svojo samostojnost zgubil pred dobrim letom, ko so njegovo upravo združili z Narodnim parkom Fertő-Hanság, ki ima svoj sedež v Sarrodu pri Nežiderskem jezeru. Ponovna osamosvojitve parku omogoča, da pridobi več lastnih sredstev za prijave na evropske razpise. Prioritetna naloga parka bo razvijanje muzeja na prostem »Pityerszer« v Szalafő. Po načrtih naj bi se zgradila dva informacijska centra (Zahodna in Vzhodna vrata).

Programi, prireditve

- 3. februarja bo imelo Društvo porabskih slovenskih upokojenecov pustno maškerado in ples v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru.
- 8. februarja prireja Državna slovenska samouprava praznovanje ob slovenskem kulturnem prazniku za slovenske osnovno- in srednješolce v Porabju. V programu v Slovenskem domu v Monoštru bodo nastopili učenci OŠ Števanovci in Mačkovci.

NA MESARIJI PRI GAŠPAROVIJ

Že pomalek je konec sezone za mesarije, zato ka letos de že marca vüzem. Če se zdaj, ešče te par kednauv mesau ne deje v pac, te se do vüzma

Svinja je trno vólka bila, zatok so go s traktorom zdignili

več ne more vöokaditi. Tašoga reda že vsakši sili, pa mesarge ranč ne vejo, kak naj si čas notvtalajo, naj vsakši na red pride. Zato je pa tau, ka dostakrat eden mesar en den v dvaumom mesti mesari. Do podneva zgotauvi v ednom mesti, potistim pa de v drugo mesto. S tejm se zgübla tista navada, štera je gnauk svejta bila, ka so koline bile cejli den, pa ešče na drugi den tapotegnili.

Pozvanje sam daubo v Čöpance na mesarijo od družine Gašpar, naj je malo poglednam, če mo tanta odo. Čas sam emo, tak ka sam üšo.

Gda sam se v paudesetoi pri njij stavu, te že samo pulonja svinjé viselo, dapa nej na šraglaj, liki s traktorom so go meli gorzdignjeno. Tašo sam ešče nikdar nej vido.

• *Nišo velko svinjau ste mesarili, pravim gazdi Kalmani včasín, kak tapridem.*

»A ja, kak pa, samo dvejstau osemdeset kil vaga.«

• *Kelko časa ste go krmili, ka tak velka zrasla?*

»Samo edno leto.«

• *Ka ste polagali?*

»Nika drugo nej dobila, kak vsakša druga svinja.«

»Vejte, kak je tau,« stauipi vcuj

k nam mesar Lujzek Jakič. »Kak so prlej gučali, repa tó samo te dobro raste, če žena dosta rit kaže. Kak se pravi, dosta okapa. Tak je tau s svi-

njami tó.«

• *Ka te delali s telšim mesauum?*

»Leje falate šunke vöokadimo, nika de v klobasi šlau, drugo pa v zmzrovalnik.«

• *Tau mesau de vam do drugoga decembra vödržalo, nej?*

»Sploj pa zato, ka eden mejsec nazaj smo že edno klali.«

• *Kak tau, ka ste go s traktorom gorzdignili, gda ste go na dvauje rezali?*

»Zato, ka je zmetna, pa šra-

Zato si kaj trbej guntniti tó

gle bi se vküpvtrgnile. Z Markovec je Stanko prišo s traktorom pa smo go te s hidraulikov zdignili. Etak je lakejše, ka se nej trbej telko mantrati. Tau je dobro, Stanko je sploj vrlí, gda je sam.«

• *Koga vse ste pozvali na*

mesarijo?

»Tau vse, ka smo tü. Lujzek mesar pa Tonči, šteri njema pomaga, Stanko, tej so vsi z Markovec, zato ka gnesden že težko najdeš doma lüstvo za tau. Gnesden že neškejo priti, nej delati pa nej djejsi. Gnauk svejta je na mesariji več kak deset lidi bilau, pa cejlo nauč so tam bili. Zdaj že niti žlata ne pride. Ne vejim, če so preveč bogati ali neškejo delati, ne vejim. Leko ka zato, ka zdaj je že vsakši puno mesa, pa so se že vönadjeli.«

• *Lujzek, vi v edoi sezoni kelko svinj pokolate?* pitam mesara.

»Kauli petstaupetdeset.«

• *Te vi mesau trno ne marate?*

»Kanej, tau mena najbola paša. Mesau pa pivo je najbaukse na svejti. Tau za nanikoj vö ne menim. Ešče za ženske nej.«

• *Zdaj sam čüjo, ka že dete tadala?*

»V pau dvanajti že v Šalovci moram biti na drugi mesariji.«

• *Tau vam brž de, ka tašo velko svinjau tak brž tao pravite.*

»Če se fejst paškim, te v dvej

pa se naglas zasmeje.

• *Stanko, ti si tó pomagat prišo, dapa nika falij iz tvoijj rauk, nej?*

»Ja, fude falijo. Samo zdaj sam s traktorom, pa gora na traktor fude ne pašajo. Vej sledi večer nazaj pridem, pa te fude tó potegnem malo.

»Gnauk potegneš pa je špejk vkraj od kauže,« kaže mesar Lujzek Jakič

Gazda so tak prajli, ka zdaj je ešče rano zatau.«

• *Ešče edno vöro dela mate pa je vse gotovo. Ka te potistim delali?*

»Dja tó dem tadala na drugo mesarijo. Zdaj je že nej tak kak gnauk svejta. Zrzanka so dobili liter palinke, ka so spilili, pa potistim so šli klat pa kobacat se malo s svinjauv. Tau je že gnesden nej tak.«

• *Zaka ste nej dobili palinko?*

»Daubili smo, samo sledi, zato ka se zdaj prvin ne pije, samo te, gda že svinja vö s kropka pride. Takšna je zdaj tü navada. Prvin je tau velki svetek bijo, zato ka so te na leto samo gnauk klali, nej tak kak zdaj.«

»Gda smo ešče deca bili,« pravijo Lujzek, »keden dni smo nej mogli spati, če smo znali, ka na koline demo.«

• *Vi ste se sami od sebe navčili tau mesarsko delo ali ste vönavčeni mesar?*

»Dja sam se zatau včijo. Zdaj

de tauma puni štirtrestí lejt, ka sam končo.«

• *Zato se vidi, ka ste mesar, ja pa nej, pa ste pulonje svinje rancpobrali.*

»Tau je gvüšno ka tak lažej, če si se tau včijo, dapa če maš volau za tau, leko se navčiš. Tak sam od sebe nej, napri-

mer dja bi ti kazo, emo bi volau, pa bi probu, teba bi tó šlau. Na začetki ešče pomalek, pa čim več bi probu, bola bi se navčo.«

• *Cejlak ovak ranc berete svinjau kak pri nas.*

»Je razlika, tau gvüšno, ešče pri nas med mesarimi tó. Vsakši ma svoj sistem, kak dela. Dja s seuv prinesem edno tašo malo

tračno žago, pa vse čonte z njauv zožagam vküp. Baukse kak če bi sejko, etak negajo drauvne čonte.«

• *Kalman, gde je svinjski rep, zato ka na ednoj strani sam ga nej vido.*

»Ranč si ga nej mogo videti, zato ka ga nej mejla, samo tak maloga. Nistarni, gda so ešče mali, pravcom rep vkrajškipnejo.«

»Mali rep je tó dober,« pravi Stanko. »Z malim repom vse tau leko napraviš kak če bi velkoga emo. Povejte, ženske, če je nej tak,« se obrnje k njim, dapa ženske nika ne povejo, samo se smejejo.

»Enjajte moški s tašo norijov pa pojte bola sé, zato ka je sterc že gotovi,« pravijo ver-tinja, pa doladejajo talejr na mesarski sto.

Dja pečeno krv nejmam rad, tak ka sam v auto vsejo pa sam tam njau mesarijo.

Karel Holec

OTROŠKI

NAŠA ZLATA RIBICA

Svejt je čüdno vküper napravljeni. Lidge ne võrvlejo najbole, ka bi se godili čüdeži.

Depa po drugoj strani bi trno radi bili, ka bi se godili. Te je pa spoj nej čüdno, ka v zlate ribice ne võrvlejo, bi je pa radi meli bar v bližnjom potoki. Pa ništerni ranč ne vejo, ka una rejsan tam živé.

ZAPRANI GVANT

Vsikši potok poumni eške najbole stare čase. Pa malo menje stare eške bole. Povejmo, tiste čase, gda so eške gvant prali v potokaj. Vej je pa ovak nej bilou mogouče. Gnesden lidge radi brodiyo na stare čase. Pa radi obidijo stare šege. Tak so si pri potoki z zlato ribico zbrodili, ka do pokazali, kak so inda gvant prali v potoki. Biu je lejpi den pa biu je veški den tö. Čüda lidi je prišlo. Veseldje je bilou za vsikšim kiklom. Pa kazali so stare šege. Edni so koškice lüpali, drugi česali len, tretji pa prali gvant v potoki.

Ribe pod vodou so čüdno gledale, kak dosta lidi je prišlo k potoki. Vej pa telko ji je eške nej bilou. Bar ne ponijo, ka bi je gda bilou telko. Pa so eške bole čüdno poglednole, gda je edna ženska nut v vodou ličila nikšen falat platna. Trno so se postrašile. Potülile so se za kamne. Pa so se eške bole postrašile, gda so tou delale eške druge ženske pa po tistom eške mlatile z nikšno pričko po tom platni. Trno lagvo se je čülo nut v vodej. Zato je ta prišla zlata ribica, ka pogledne. Ka pogledne, ka se godi. Pa je eške nej vtegnola pitati, je ženska znouva platno ličila v vodou. Vanga se je zaletela zlata ribica. Eške prva, kak bi leko kaj prajla, je bila potegnjena iz vode. Ženska venej je dala platno z zlato ribico v škaf. Druge so tö zgotovile s pranjom gvanta v potoki. Depa samo edna je zgrabila zlato ribico. Zato jo je začnila prositi, naj jo pisti nazaj v vodou. Pa njoj po tistom spuni njeno zelenje. Depa niške jo je nej vpamet vzeu. Pa bi vejn zginila, če bi nej bilou lagvi mlajšov. Škeli so se malo šaliti. Tri lesene škafe z gvantom so dali na vodou. Pomalek so začnoli plavati doj po potoki. Zlata ribica je zamajnola z repom pa iz škafa skoučila nazaj v vodou. Iz vode je pozvala pojba, ka je dau na vodou njeni škaf.

- Eeesej, - se je zdrila za njim, - spuniti ti moram zelenje!

Pojep go je nej čüu. Zato je priplavala bliže brgej pa se zdrila eške gnouk. Zdaj jo je pojbič vpamet vzeu. Pa jo je gledlo pa samo gledlo pa neje nika povedo. Pa ga je zato eške gnouk pitala, ka si želej. Pa jo je samo tadale gledlo kak tele v nouve dveri. Gda ga je že sedmič pitala, je dun začno gučati.

- Znaš ka, ge sam že velki pojep pa takšo ne võrvlem, - je zamajno z rokou. - Kakšnoga bole maloga si najdi, leko de ti tisti võrvo. Ge v pripovejsti že dugo ne võrvlem več.

Samo eške tou je povedo, se obrno pa odišo za padašami.

Nika, zlata ribica je veselo odplavala gor po potoki. Nika se je nej zmantrala, ka bi komi mogla kaj spuniti. Lepou je manjariti, rejsan lepou.

MLAŠEČI

Miki Roš

PRIPENJANJE TRAKOV

Pripenjanje trakov je v madžarskem prostoru že stoletja in stoletja eden najbolj intimnih praznikov srednjih šol. (Teško je najti primeren izraz za pojme v jezikih, kjer

večinoma plesni program zadnjih letnikov, ki dosega v zadnjih letih ponekod že skoraj nivo profesionalne revije. Po programu se začne ples, ki traja do poznih ur.

itak vlili v njihove najlepše spomine. Toda zaenkrat jih bo ta trak spominjal v prvi vrsti na bližajočo se maturo, na to, da

KOTIČEK

vsebinska izraza nima zaledja. Mislim, da je najden izraz - v naslovu - za to svečanost ravno primeren.)

Imenujemo ga tako, ker je bistvo te prireditve v tem, da na prsi zadnjih letnikov srednjih šol pripnejo trakove ravnatelj in razredniki v okviru praznične prireditve. Ti trakovi zaznamujejo, da so tisti dijaki, ki jih nosijo, najstarejši dijaki na šoli, ki morajo svojim mlajšim sošolcem biti za vzor in jih samo še nekaj korakov loči od mature. Ta praznik ni pomemben le za dijake, temveč tudi za profesorje, starše in stare starše. Na tej svečani prireditvi se učenci zahvalijo svojim staršem, da so jih vzgajali z veliko požrtvovalnostjo, pozornostjo in ljubeznijo. Zahvalijo se tudi svojim profesorjem, ki so jih pripeljali k vrelcu znanja. Ob tej priložnosti po stari navadi preda vsak absolvent svojemu razredniku rožico, nato pa zaplešejo začetni valček, dekleta z očetom, fantje pa z mamičo. Po kratkem odmoru sledi

Trak, ki ga bodo nosili pripetega na prsiah, ima simboličen pomen: oddvaja jih od otroških, od srednješolskih let, dokazuje, da bodo kmalu postali odrasli in odgovorni za vsa svoja dejanja. Hkrati jih pa tudi povezuje, povezuje v

se bodo kmalu, - že naslednji mesec - morali dokončno odločiti, kje hočejo nadaljevati svoj študij. Odločiti bodo morali sami. Te odgovornosti nihče ne bo prevzel namesto njih. Postali so toliko odrasli, da morajo ta korak storiti sami,

trajno razredno skupnost, kar bo zagotovilo za to, da se bodo rade volje - mogoče vsakih pet let - ponovno srečevali. Ta trak jih bo spominjal na menda najlepša leta njihovega življenja, jim bo od časa do časa obudil bolj ali manj prijetne dogodke srednješolskih let, ki se bodo na koncu brez izjeme

ravno tako, kakor ne more nihče drug namesto njih pridobiti potrebnega znanja. To bo sedaj njihovo življenje, njihova usoda, ki jo bodo morali sprejeti in oblikovati sami.

Suzana Guoth

KAUT

PETEK, 01.02.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.30 OSMI DAN, 12.00 KATASTROFA OB JEZERU KIVU, DOK. ODD., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.35 DOKTOR MARTIN, ANG. NAD., 14.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ODDAJA ZA OTROKE, 16.10 IZ POPOVNE TORBE: PRIJATELJI, 16.30 V DOTIKU Z VODO, AVSTR.-NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.25 POSEBNA PONUDBA, 17.40 BELA MEJA, FRANC. DOK. SER., 18.40 KARLI, RIS., 18.45 PINGU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 EMA 08: PREDIZBOR 01, 21.15 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 22.00 ODMEVI, EVROPA.SI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.20 STANDER, KOPR. FILM, 2.15 DNEVNIK, 2.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.15 INFOKANAL

PETEK, 01.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.05 GLASNIK, 13.30 OPUS, 13.55 EVROPSKI MAGAZIN, 14.25 CRNO BELI ČASI, 14.40 DIAGONALE, 15.15 TEKMIČA, AVSTR. FILM, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 ZDAJI, 18.00 POROČILA, 18.05 PRIMORSKI MOZAIK, 18.35 ŠTUDENTSKA, 18.55 VELIKA IMENA MALEGA EKRAANA - GALERIJA IGRALCEV: NIKO GORŠIČ, 20.00 NAJVEČJA BITKA JULIJA CEZARJA, ANG. DOK. ODD., 20.50 STATISTI, ANG. NAD., 21.20 KORAKI V PROSTOT, NEMŠKI FILM, 23.55 SESTRICI, RUSKI FILM, 1.15 4400 POVRATNIKOV, AM. NAD., 2.00 INFOKANAL

SOBOTA, 02.02.2008, I. SPORED TVS
 6.05 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ABSALONOVA SKRIVNOST, DANS. NAD., 13.40 ZALJUBLJENI V ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 14.10 LJUBEZEN DO IVY, AM. FILM, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.15 LABIRINT, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 SOBOTNO POPOLDNE, 18.40 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 19.55 EMA 08: PREDIZBOR 02, 21.15 DERRÉN BROWN - KORENČEK ALI PALICA, ANG. ZABAVNA ODD., 21.45 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 HUFF, AM. NAD., 23.15 LOM VALOV, DANSKO-FRANC. FILM, 1.45 DNEVNIK, 2.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.30 INFOKANAL

SOBOTA, 02.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 7.40 SKOZI ČAS, 7.50 VROČI STOL, 8.55 SP V SMUČARSKIH SKOKIH, 10.55 SP V ALPSKEM SMUČANJU, 13.40 NOGOMET, MANCHESTER CITY - ARSENAL, 15.40 SMUČARSKA LEGENDE, 16.30 ZDAJI, 17.00 MAGAZIN V ALPSKEM SMUČANJU, 17.30 EMA 08: PREDIZBOR 01, PON., 18.50 TEKMA, 20.00 MISS MARPLE: PROTI NIČLI, ANG. FILM, 21.35 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.05 SLOVENSKI MAGAZIN, 22.30 SOBOTNO POPOLDNE, 0.40 MEDEJA, NIZ. NAD., 1.30 NE SAMO ... AMPAK VEDNO, ANG. TV FILM, 3.15 INFOKANAL

NEDELJA, 03.02.2008, I. SPORED TVS
 7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.55 NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ ŽUPNIJE GORNJA RADGONA, 11.00 IZVIR(N)I, 11.25 OZARE, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE! 14.20 VINKO MÖDERNDORFER: PARADIŽ - POKRAJINA ŠT. 2, TV TRILOGIJA, 15.25 GEORGE IZ DŽUNGLE, AM. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEC, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 EMA 08: IZBOR, 22.00 INTERVJU, 22.50 ARS 360, 23.10 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.35 KOŠUTI, FRANC. FILM, 1.10 NAFTOŽERJI, ČEŠKI FILM, 1.30 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.20 INFOKANAL

NEDELJA, 03.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 7.30 SKOZI ČAS, 7.40 KEC, DOK. ODD., 8.10 GLOBUS, 8.40 SLOVENSKI MAGAZIN, 9.05 EMA 08: PREDIZBOR 02, 10.25 SP V ALPSKEM SMUČANJU, 15.00 SP V SMUČARSKIH SKOKIH, 16.30 MAGAZIN DESKANJA NA SNegu, 17.00 ŠPORT, 17.55 HOKEJ NA LEDU, ZM OLIMPIJA - INNSBRUCK, 20.15 MICHAEL PALIN V NOVI EVROPI, ANG. DOK. SER., 21.10 VZGOJA SRCA, FRANC. NAD., 22.05 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.50 SOPRANOVI, AM. NAD., 23.40 ZLATA RESNA GLASBA IN BALET TVS (1958-2008) OB 100. OBLETNICI ROJSTVA PAVLA ŠIVICA - PAVEL ŠIVIC: CORTESOVA VRNITEV, OPERA SNG LJUBLJANA (1979), 1.10 INFOKANAL

PONEDELJEK, 04.02.2008, I. SPORED TVS
 6.30 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 BELA MEJA, FRANC. DOK. SER., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 HAROLD IN MAUDE, AM. FILM, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RIS., 16.10 KOŽA, DLAKA, PERJE: POŠASTI, DOK. NAN., 16.15 AFNA FRIKI, IGR.-DOK. NAN., 16.40 CIAK JUNIOR: ČAROBNI ČEVELJCI, KRATKI FILM IZ MADŽ., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 GANGES, ANG. POLJ. SER., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RIS., 18.45 ADI V MORJU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 VROČI STOL, 21.00 DOKTOR MARTIN, ANG. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNOST IGRE, 23.25 400 LET SLOVENSKE GLASBE - PAVEL ŠIVIC, 0.05 J. HAYDN: SIMFONIJA ŠT. 101 V D-DURU, 1.00 GANGES, ANG. POLJ. SER., 1.50 DNEVNIK, 2.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.55 INFOKANAL

PONEDELJEK, 04.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.30 SOBOTNO POPOLDNE, PON., 15.10 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.40 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 16.25 OSMI DAN, 16.55 ARS 360, 17.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.40 EVROPA.SI, 18.00 POROČILA, 18.05 TEKMA, 18.55 DR. WHO, IGR. NAN., 19.35 HARMONIE EVROPE: GRČIJA, 20.00 MAHATMA - VELIKA DUŠA 20. STOLETJA, INDIJSKA DOK. ODD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.15 RESNIČNA RESNIČNOST, 22.45 ROPAR BREZ IMENA, KAN. FILM, 0.20 INFOKANAL

TOREK, 05.02.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, 11.00 GANGES, ANG. POLJ. SER., 11.55 INTERVJU: TARAS KERMAUNER, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VROČI STOL, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TROJČICE: OLIVER TWIST, RIS., 16.15 MEDVEDKI: V SKALNEM BLODNJAKU, ČEŠKA DOK. NAN., 16.20 ZOJA KAJETO: TITI NADLOGA, RIS., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 POGLED NA ..., 18.05 Z GLAVO NA ZABAVO, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 TUJEC V MESTU, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 GRACE KELLY - USODA PRINCESE, FRANC. DOK. ODD., 0.05 POGLED NA ..., PON., 0.25 USODNI NAGON, AM. FILM, 2.10 DNEVNIK, 2.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.10 INFOKANAL

TOREK, 05.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.50 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.20 RESNIČNA RESNIČNOST, 13.50 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.50 STUDIO CITY, 15.50 IZVIR(N)I, 16.20 MOSTOVI - HIDAK, 16.50 GLASNIK, 17.15 AFGANISTAN - TUDI SLOVENSKO BOJIŠČE, DOK. ODD., 17.45 POROČILA, 17.55 ROKOMET (M), GORENJE - CELJE PIVOVARNA LAŠKO, 20.00 MUZIKAJETO: REGGEA, IGR.-IZOBR. SER., 20.30 GLOBUS, 21.05 LUDVIK XIV. PREVZAME OBLAST, FRANC. FILM, 22.35 KOLJA, ČEŠKI FILM, 0.25 JASNOVIČKA, AM. NAD., 1.15 INFOKANAL

SREDA, 06.02.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.55 KNJIGA MENE BRIGA, 11.15 Z GLAVO NA ZABAVO, 11.45 MOZARTINA SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ARS 360, 13.35 UMETNOST IGRE, 14.00 TUJEC V MESTU, DOK. ODD., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ANA Z ZELENE DOMAČIJE, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM, 16.40 MERLIN, ČUDEŽNI KUŽA, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 SMARAGDNA REKA, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ULICA SANJ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 MELANIE SE POROČI, AM. FILM, 21.40 PRVI IN DRUGI, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 OMIZJE, 0.25 SMARAGDNA REKA, DOK. ODD., 1.15 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.15 INFOKANAL

SREDA, 06.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.15 EMA 08: IZBOR, 16.50 ZALJUBLJENI V ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 17.20 MOSTOVI - HIDAK, 17.55 POROČILA, 18.00 CRNO BELI ČASI, 18.15 DIAGONALE, 18.50 INTERVJU: BORUT PAHOR, 19.45 NOGOMETNA TEKMA: SLOVENIJA - DANSKA, 22.00 DOMINIK SMOLE: KRST PRI SAVICI, TV PRIREDBA PREDSTAVE PDG NOVA GORICA, 0.15 SLOVENSKA JAZZ SCENA: JAZZON 2007, KONCERT NOVE SLOVENSKE GLASBE, 1.05 REBUS: VES V MODRICA, ANG. NAN., 2.45 INFOKANAL

ČETRTEK, 07.02.2008, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 NOVI JUTRI, ANG. NAD., 10.50 SMARAGDNA REKA, DOK. ODD., 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 13.45 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 SREBRNOGRIVI KONJIČ, RIS., 16.05 FILIZ LETI, IGR. FILM IZ NEMČIJE, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 IN TO JE VSE, RIS., 18.45 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PREŠERNOVA PROSLAVA, 21.15 PORTRETI PREŠERNOVIH NAGRAJENCEV, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 SKOZI GLAVNA VRATA, FRANC. TV FILM, 1.10 DUHOVNI UTRIP, 1.25 DNEVNIK, 2.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.25 INFOKANAL

ČETRTEK, 07.02.2008, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.30 MAHATMA - VELIKA DUŠA 20. STOLETJA, INDIJSKA DOK. ODD., 15.15 GLOBUS, 15.45 POZOR! NADZORI, DOK. FELJTON, 16.10 MICHAEL PALIN V NOVI EVROPI, ANG. DOK. SER., 17.05 PRVI IN DRUGI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 POMAGAJMO SI, 18.35 EVROPSKI MAGAZIN, 19.10 MLADI VIRTUOZI: ORGLAVEC MARKO KANALEC, 19.35 ZAPOJTE Z NAMI: JOHANNES BRAHMS (1969), 20.00 VZHOD ZAHOD, BOLG.-FRANC. FILM, 22.05 4400 POVRATNIKOV, AM. NAD., 22.45 OSEM GLAV V TORBI, AM. FILM, 0.15 UBIJ ME ŠE ENKRAT, AM. FILM, 1.55 INFOKANAL

Slovenski program na Regio Radio 1251

Od 19. januara mau pá leko poslušate slovenski program na srejdnom vali (MW ali AM)

v soboto od 7.30 do 8.00

vöre na 1251 kHz (Regio Radio, MR6).

V ponedjlek

od 13.00 do 13.30 vöre pa se čüje na

1188 kHz ali 873 kHz (MR4).

Na interneti se leko poslušä na

www.radio.hu

Porabje

ČASOPIS
 SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
 Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
 H-9970 Monošter,
 Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
 tel.: 94/380-767; e-mail:
 porabje@mail.datanet.hu
 ISSN 1218-7062

Tisk:
 EUROTRADE PRINT d.o.o.
 Lendavska 1; 9000 Murska
 Sobota; Slovenija

Naročnina: za Madžarsko letno
 2.600 HUF, za Slovenijo 22
 EUR. Za ostale države 52 EUR
 ali 52 USD.

Časopis izhaja z denarno pomočjo
 Urada RS za Slovence v zamejstvu
 in po svetu ter Javnega sklada za
 narodne in etnične manjšine na
 Madžarskem.

Številka bančnega računa:
 HU15 1174 7068 2000 1357,
 SWIFT koda: OTPVHUHB